

Enkel helsekonsekvensutredning for reguleringsplaner

Helsekonsekvenser skal utredes når det er grunn til å tro at saken eller tiltaket vil ha vesentlige konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen. Dette er en plikt som er forankret i folkehelseloven og plan- og bygningsloven.

For lokal og regional forvaltning er konsekvenser for miljø og samfunn hjemlet i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrift om konsekvensutredning. Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven gjelder primært arbeid med kommuneplanens arealdel med utbyggingsformål samt for reguleringsplaner. I tillegg gir folkehelseloven (§ 11) kommunene en mulighet til å pålegge den som driver virksomhet å utrede helsemessige konsekvenser etter bestemte forutsetninger.

Forslag til bestemmelser og retningslinjer for Trondheim kommunes arealdel, § 7.1:

Alle planforslag skal bidra til å utvikle sosialt bærekraftige lokalsamfunn, som motvirker utenforskap, bidrar til tilhørighet og deltakelse og styrker fellesskapet. Tilrettelegging av arenaer som er viktige for inkludering skal prioriteres.

Universell utforming, støy og lu kvalitet, solforhold, tilgang til gode uteoppholdsarealer og sosiale møteplasser i gangavstand, tilrettelegging for fysiske aktivitet, kriminalitets- og ulykkesforebygging og tiltak for å utjevne sosiale helseforskjeller skal vektlegges.

Planforslag skal redegjøre for hvordan planen vil bidra til å oppnå kommunens mål for folkehelse og levekår, og for virkninger for folkehelse i planområdet og influensområder.

Helsekonsekvensutredningen (HKU) skal belyse positive og negative helsemessige konsekvenser og beskrive avbøtende og kompenserende tiltak som sikres i bestemmelser. Negative virkninger innenfor ett tema kan oppveies av kompenserende tiltak for andre tema. HKU skal deretter vurderes av kommunens medisinskfaglige rådgiver, som gir en helsekonsekvensvurdering av planen og beskrevne avbøtende og kompenserende tiltak.

Tema som bør belyses:

I en enkel HKU skal avvik fra gjeldende normer og regelverk belyses. Dette betyr at i et område med for eksempel støy som overskrider grenseverdier og kvalitetskriterier i T-1442, dårlig luftkvalitet (dvs. gul sone jf T-1520), strålingsnivå fra elektromagnetiske felt som overskrider utredningsverdi 0,4 mikroTesla eller det bygges på forurenset grunn/deponi så skal dette være utredningstema. I områder med høy fortetting, og i områder som reguleres som senterområder og byggesone 1 og 2 (siden disse sonene stiller lavere krav til bokvalitet og uterom) er også boligkvalitet et tema som bør utredes. Dette gjelder solforhold både på uterom og inn i boliger, innsyn, utsyn, størrelse på bolig, tilgang til gode uterom og grønne områder/park/rekreasjonsområder.

Dersom uteromskvaliteter eller andre kvaliteter er tenkt å kompensere for noen av de negative miljøfaktorene, bør dette også være tema i HKU. Dette for at HKU skal gi et beskrivende bilde av kvaliteter ved planen, og kommunen kan vurdere om negative virkninger i tilstrekkelig grad kompenseres av tiltak på andre områder som bidrar til bedre folkehelse.

Under “negativ faktor” skal omfanget av avvik fra norm beskrives så konkret som mulig. I siste kolonne er det viktig å skille mellom avbøtende tiltak (tiltak som skal rettes mot den negative faktoren spesifikt, f.eks støysituasjonen) og kompensierende tiltak (tiltak som gir andre tilleggsqualiteter utover lovpålagte krav). Tiltak som skal legges til grunn i helsekonsekvensvurdering må også være sikret i foreslåtte reguleringsbestemmelser, og det bør være henvisning til aktuell bestemmelse.

Innledning

Havsteinflata 7 ligger innenfor sone 1 og 2 i ny KPA. Det betyr at arealformålet er satt av til fortetting med bymessig grep, der det ved tilfelle sone 1 også skal ha utadrettede funksjoner på bakkeplan. Sonene krever minimum 100 og 130% arealutnyttelse. Sone 1 strekker seg fra Havsteinflata 7 med et smalt felt sørover langs Byåsveien og avsluttes i rundkjøringen. Sone 1 har cirka ett kvartals bredde på vestsiden av Byåsveien. Ambisjonen er at Havsteinflata 7 transformeres til boliger med større bymessig karakter, som med sin utforming svarer opp kommunens intensjon om lokalsenter. Det er ønskelig å speile transformasjonen som har foregått på vestsiden av Byåsveien, samtidig er det viktig å være bevisst på barrieren som Byåsveien danner. De to sidene av Byåsveien har svært ulik karakter i dag, og transformasjonen skal også belyse eksisterende stedsidentitet.

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for en boligfortetting i tråd med politiske føringer og nullvekst-målet for privatbilisme, bl.a. konkretisert gjennom vedtatt Byutviklingsstrategi. Dette området har en særdeles god kollektivdekning, med inntil 12 buss-avganger i timen (21 i rushtid), og har et godt utbygget sykkelvegnett. Havsteinflata 7 ligger innenfor sone 1, innenfor skolekrets Åsveien/ Sverresborg, som har kapasitet. Det er flere barnehager i umiddelbar nærhet. Det er matbutikker på begge sider av Byåsvegen, og ca. 250m unna er det en kobling til turveinettet ut i marka. Astorbanen og sykkelbanepark er i gangavstand. Det er tydelig flere momenter som gjør tomte velegnet for boligfortetting etter prinsippet «Boligbygging på rett sted til rett tid».

Eksisterende nabolag vil kunne styrkes gjennom redusert støy fra Byåsveien, definerte gaterom og nye arealer for sosiale møteplasser.

Beskrivelse av planen og utfordringer med tanke på folkehelse

- kort oppsummering av planen og hvilke folkehelseutfordringer som er relevante

Relevante folkehelsefaktorer	Positiv faktor/konsekvens	Negativ faktor/konsekvens	Avbøtende og kompenserende tiltak som sikres i bestemmelser (med henvisning til foreslått reguleringsbestemmelse)
<p>Områdets beskaffenhet og kvaliteter</p> <p>Mulighet for rekreasjon og fysisk aktivitet for alle aldersgrupper/ Funksjonsgrupper</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Flatt landskap med enkel fremkommelighet (lysregulert overgang, etablerte fortau, flate områder innenfor krav til UU, bussholdeplass, barnehage, skiløype, turdrag, sørvendt uterom med gode solforhold). 	<ul style="list-style-type: none"> - Støykilde langs Byåsveien. - Lite ekstra areal. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nye uteområder gir felles funksjon som tidligere har vært privat. - Ingen ytterligere tiltak nødvendig.

<p>Stedskvaliteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kvaliteter i de bygde og naturgitt omgivelsene ● Møteplasser (gater, offentlige plasser, parker og rekreasjonsområder) ● Tilgang til naturområder/ friareal/rekreasjon ● Nærhet til lekeplasser og grøntområder for lek og rekreasjon (inkl. avstand og trafiksikkerhet for ankomst) ● Trafiksikkerhet (gangog sykkelvei/ interne veiforbindelser) ● Risiko for personskade farlige steder i nærområdet ● Tilgjengelighet og universell utforming (potensielle barrierer og hinder) ● Trafikkareal/vei ● Næringsareal ● Fysiske hindringer (brostein, kantstein og lignende)/stengsel 	<ul style="list-style-type: none"> - 250m til nærmiljøanlegg (må krysse hovedvei). - 400 til nærmiljøanlegg (må ikke krysse hovedvei). - Golfbane. - 300m til skiløype. - Flere dagligvarebutikker. - Frisør, apotek, restaurant, barnehager, lekeplasser, hundegård, Nyborg, Åsveien og Byåsen barneskole. - 10 minutters gange fra bymarka. - Gang- og sykkelvei forbi planområdet. - Ligger på en metrobussholdeplass med lysregulert overgang. - Flatt landskap med enkel tilgjengelighet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ingen konkrete negative faktorer eller konsekvenser annet enn støy fra Byåsveien. 	<ul style="list-style-type: none"> - Avbøtende tiltak ikke nødvendig for å oppnå god bokvalitet annet enn for støy. - Nye felles uteområder opprettes med ny bebyggelse. - Torg/møteplass sør for ny bebyggelse opparbeides. - Havsteinflata 7 ligger i et rolig avskjermet strøk med egen adkomstveg, trafiksikkerhet og vei til nærmiljøanlegg er godt tilrettelagt (fortau og lysregulert overgang til nærmeste anlegg og skiløype). -
---	--	---	--

<p>Støy og vibrasjoner</p> <p>Norm: T-1442, KPA bestemmelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke i nærheten av trikk eller tog. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rød og gul støysone langs Byåsveien. 	<ul style="list-style-type: none"> - Løses med gjennomgående leiligheter og fasade mot stille side - Ny bebyggelse vil være støydempende og utredning for støy viser at alle leiligheter oppnår stille side i tråd med T1442/21. Tilgang på stille side er sikret gjennom KPA, men sikres også i bestemmelsene. - Kan ha dempet fasade på noen hjørneleiligheter som tilleggs kvalitet. Dette kan sikres i bestemmelsene. - Ny bebyggelse vil være støyskjerm mot Byåsveien og gi uteareal tilfredsstillende støyforhold i tråd med T-1442/21.
<p>Luftkvalitet</p> <p>Norm: T-1520, KPA bestemmelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Planområdet ligger ikke innenfor rød eller gul sone for luftforurensning. - Ifølge miljødirektoratets målinger for luftkvalitet per 29.11.24 har Trondheim «Lite» luftforurensning, som er den laveste kategorien. - Målestasjon ved Åsveien skole 800 meter unna og ligger i et høyt trafikkert kryss, viser at målinger for PM2.5 og PM10 	<ul style="list-style-type: none"> - Støv fra biltrafikk i Byåsveien. 	<ul style="list-style-type: none"> - Luftutredning fra reguleringsplan under utarbeidelse for Byåsveien 158 benyttes for arbeidet med reguleringsplan for Havsteinflata 7. Dette er godkjent av trondheim kommune ved

(svevestøv) er begge i kategorien «Lite» som er laveste kategori.

- Miljødirektoratet har disse føringene i kategorien «Lite»:

Nivå	Lite
Helseeffekter	Liten eller ingen risiko for helseeffekter.
Generell befolkning	Utendørs aktivitet anbefales
Astma og andre luftveissykdommer	Utendørs aktivitet anbefales
Hjerte- og karsykdommer og diabetikere*	Utendørs aktivitet anbefales
Eldre	Utendørs aktivitet anbefales
Gravide og barn	Utendørs aktivitet anbefales

byplankontoret etter kontroll av klima- og miljøenheten.

- Utredningen viser at ingen av grenseverdiene for NO₂ i forurensningsforskriften eller retningslinje T-1520 overskrides på planområde med trafikkmengden for 2019 og utslippsfaktorer for kjøretøy for 2020.
- Resultatene viser at ingen av grenseverdiene for PM₁₀ i forurensningsforskriften overskrides i planområdet med trafikkmengden for 2019 og utslippsfaktorer for kjøretøy for 2020.
- Ny bebyggelse vil være støvskjerm mot Byåsveien og gi felles uterom tilfredsstillende forhold i tråd med T-1520.
- Ventilasjon og lufting i bygget vil følge krav i teknisk forskrift ved byggesaken
- Ingen ytterligere tiltak nødvendig.

<p>Boligkvalitet</p> <p>Norm: bestemmelser i KPA</p> <ul style="list-style-type: none"> ● solforhold på uterom og inn i bolig ● dagslys inn i bolig ● størrelse på boliger ● fellesarealer inne og ute ● utsyn ● innsyn 	<ul style="list-style-type: none"> - Stort sørvendt felles uterom. - Skjermet uterom i nord. - Uterom på tak med mye sol. - Uterom skal være tilpasset mennesker i alle aldre og ha variasjon av tilbud. - Uterom i sør har gode solforhold på dagtid, mens på ettermiddagen vil uterom i nord få gode solforhold. - Uteområdene har variasjon i dekke av tette og grønne flater. - Det skal etableres sittegrupper og lekeapparater ut fra forventet behov. - Gjennomgående leiligheter med naturlig lysinnslipp og tilgang til stille side. - Leiligheter som er både øst og sørvendt. - Gjennomsnittlig leilighetsstørrelse på 50-60m². - Utsikt mot Havstein kirke og golfbanen i øst. - Innendørs fellesareal på 30m². 	<ul style="list-style-type: none"> - Noen leiligheter vil ha mindre naturlig lys enn resten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Viser til §10.1, §10.2, §10.3 og §10.4 i Kommuneplanens arealdel 2024 – 2032. Nye boliger tilfredsstiller kriterier for god bokvalitet i KPA, og dette sikres i plankart og bestemmelser. -
<p>Forurenset grunn/deponi</p> <p>Norm: bestemmelse i KPA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke forurenset grunn i området. - Ikke deponi i området. 	<p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke aktuelt.